

Lakka® Pakkaslaasti M100/500

Päiväys: 2.4.2013

Edellinen päiväys: 26.3.2013

KOHTA 1. AINEEN TAI SEOKSEN JA YHTIÖN TAI YRITYKSEN TUNNISTETIEDOT**1.1 Tuotetunniste****1.1.1 Kauppanimi**

Lakka® Pakkaslaasti M100/500

1.2 Aineen tai seoksen merkitykselliset tunnistetut käytöt ja käytöt, joita ei suositella**1.2.1 Käyttötarkoitus**

Sementtipohjainen tuote tiilien ja harkkojen muuraukseen.

1.3 Käyttöturvallisuustiedotteen toimittajan tiedot**1.3.1 Valmistaja, maahantuoja, muu toiminnanharjoittaja**

Lakan Betoni Oy

Postiosoite

PL 42

Postinumero ja -toimipaikka

80101 Joensuu

Puhelin

020 748 1200

Telefax

020 748 1260

Sähköposti

ville.katainen@lakka.fi

1.4 Hätäpuhelinnumero**1.4.1 Numero, nimi ja osoite**

Myrkytystietokeskus Helsinki, avoinna 24 h/vrk

+358 9 471 977 (suora); +358 9 4711 (vaihe)

KOHTA 2. VAARAN YKSILÖINTI

Tässä kohdassa mainittujen H-lausekkeiden täydelliset tekstit ovat kohdassa 16.

Tässä kohdassa mainittujen R-lausekkeiden täydelliset tekstit ovat kohdassa 16.

2.1 Aineen tai seoksen luokitus**1272/2008 (CLP)**

Skin Irrit. 2, H315

Eye Dam. 1, H318

67/548/EEC - 1999/45/EC

Xi; R41

2.2 Merkinnät**1272/2008 (CLP)**

GHS05

Huomiosana

Vaara**Vaaralausekkeet**

H315

Ärsyttää ihoa.

H318

Vaurioittaa vakavasti silmiä.

Turvausekkeet

P280

Käytä suojakäsineitä/suojavaatetusta/silmiensuojainta /kasvonsuojainta.

P302+P352

JOS KEMIKAALIA JOUTUU IHOLLE: Pese runsaalla vedellä ja saippualla.

P305+P351+P338

JOS KEMIKAALIA JOUTUU SILMIIN: Huuhto huolellisesti vedellä usean minuutin ajan. Poista piilolinssit, jos sen voi tehdä helposti. Jatka huuhtomista.

P310

Ota välittömästi yhteys MYRKYTYSTIETOKESKUKSEEN tai lääkäriin.

2.3 Muut vaarat

Saattaa ärsyttää hengityselimiä.

KOHTA 3. KOOSTUMUS JA TIEDOT AINEOSISTA**3.2 Seokset****3.2.1 Vaaraa aiheuttavat aineosat**

Lakka® Pakkaslaasti M100/500

Päiväys: 2.4.2013

Edellinen päiväys: 26.3.2013

CAS/EY-numero ja rek.nro	EINECS	Aineosan nimi	Pitoisuus	Luokitus
65997-15-1	266-043-4	Portland-sementti	10-15 %	Xi; R37/38; R41; STOT SE 3, H335; Skin Irrit. 2, H315; Eye Dam. 1, H318;
65996-69-2	266-002-0	Granuloitu masuunikuona	< 5 %	HTP-arvo, kohta 8
7631-99-4	231-554-3	Natriumnitraatti	< 1 %	O; R8; Ox. Sol. 3, H272;

3.3 Muut tiedot

Portland-sementti sisältää kalsiumsilikaatteja, jotka veden kanssa reagoiessaan muodostavat mm. kalsiumhydroksidia. Portland-sementin vesiliukoisten kromiyhdisteiden Cr 6 + -yhdisteiden pitoisuus on < 2 mg/kg kuivapainosta. Cr 6+ -yhdisteet: Ihokosketus voi aiheuttaa herkistymistä. Tässä kohdassa mainittujen H-lausekkeiden täydelliset tekstit ovat kohdassa 16. Tässä kohdassa mainittujen R-lausekkeiden täydelliset tekstit ovat kohdassa 16.

KOHTA 4. ENSIAPUTOIMENPITEET**4.1 Ensiaputoimenpiteiden kuvaus**

Mikäli ilmenee oireita tai kaikissa epäilyttävissä tapauksissa otettava yhteys lääkäriin.

4.1.2 Hengitys

Jos tuotetta on hengitetty, potilas on siirrettävä raittiiseen ilmaan.

4.1.3 Iho

Huuhdeltava runsaalla vedellä. Mikäli ihoärsytys jatkuu, ota yhteys lääkäriin.

4.1.4 Roiskeet silmiin

Huuhdeltava välittömästi runsaalla vedellä, myös silmäluomien alta, vähintään 15 minuutin ajan. Otettava yhteys lääkäriin.

4.1.5 Nieleminen

Mikäli potilas on tajuissaan, hänelle on annettava juotavaksi runsaasti vettä.

4.2 Tärkeimmät oireet ja vaikutukset, sekä välittömät että viivästyneet

Vakavan silmävaurion vaara. Ihon ärsytys . Saattaa ärsyttää hengityselimiä.

4.3 Mahdollisesti tarvittavaa välitöntä lääketieteellistä apua ja erityishoitoa koskevat ohjeet

Hoito oireiden mukaan.

KOHTA 5. PALONTORJUNTATOIMENPITEET**5.1 Sammutusaineet****5.1.1 Sopivat sammutusaineet**

Käytä ympäristöön sopivia sammutusmenetelmiä.

5.1.2 Sammutusaineet, joita ei pidä käyttää turvallisuussyistä

Tietoa ei ole käytettävissä.

5.2 Aineesta tai seoksesta johtuvat erityiset vaarat

Estettävä tuotteen pääsy viemäreihin. Tukkeutumisvaara.

5.3 Palontorjuntaa koskevat ohjeet

Käytettävä paineilmalaitetta ja suoja-pukua.

KOHTA 6. TOIMENPITEET ONNETTOMUUSPÄÄSTÖISSÄ**6.1 Varotoimenpiteet, henkilönsuojaimet ja menettely hätätilanteessa**

Vältettävä pölynmuodostusta. Käytettävä henkilökohtaista suojaruustusta.

6.2 Ympäristöön kohdistuvat varotoimet

Estettävä tuotteen pääsy viemäreihin. Tukkeutumisvaara.

Lakka® Pakkaslaasti M100/500

Päiväys: 2.4.2013

Edellinen päiväys: 26.3.2013

- 6.3 Suojarakenteita ja puhdistusta koskevat menetelmät ja -välineet**
Kerättävä talteen välittömästi lapiolla tai pölynimurilla. Vältä pölyn leviäminen ilmaan (so. puhdistamalla pölyiset pinnat paineilmalla).
- 6.4 Viittaukset muihin kohtiin**
Henkilökohtainen suojaus, katso kohta 8. KOHTA 13: Jätteiden käsittelyyn liittyvät näkökohdat

KOHTA 7. KÄSITTELY JA VARASTOINTI

- 7.1 Turvallisen käsittelyn edellyttämät toimenpiteet**
Käytettävä henkilökohtaista suojausvarustusta. Vältettävä pölyn muodostusta. Käytettävä hengityssuojainta pölyaltistuksessa. Huolehdittava riittävästä ilmanvaihdosta. Pidettävä erillään syttyivistä aineista.
- 7.2 Turvallisen varastoinnin edellyttämät olosuhteet, mukaan luettuina yhteensopimattomuudet**
Suojattava kosteudelta. Säilytettävä erillään .: Pelkistävät aineet, Syttyvät nesteet, Vahvat hapot. Säilytettävä kuivassa, viileässä ja hyvin ilmastoidussa paikassa.
- 7.3 Erityinen loppukäyttö**
Tietoa ei ole käytettävissä.

KOHTA 8. ALTISTUMISEN EHKÄISEMINEN JA HENKILÖNSUOJAIMET

- 8.1 Valvontaa koskevat muuttujat**
Tietoa ei ole käytettävissä.
- 8.1.1 HTP-arvot**
65997-15-1	sementtipöly	5 mg/m ³ (8 h)
hengittyvä pöly
65997-15-1	sementtipöly	1 mg/m ³ (8 h)
alveolijae
65996-69-2	epäorgaaninen pöly	10 mg/m ³ (8 h)
liite 3
- 8.1.2 Muut raja-arvot**
Tietoa ei ole käytettävissä.
- 8.1.3 Muissa maissa annettuja raja-arvoja**
Tietoa ei ole käytettävissä.
- 8.1.4 DNEL**
Tietoa ei ole käytettävissä.
- 8.1.5 PNEC**
Tietoa ei ole käytettävissä.
- 8.2 Altistumisen ehkäiseminen**
- 8.2.1 Tekniset torjuntatoimenpiteet**
Huolehdittava hyvästä ilmanvaihdosta.
- 8.2.2 Henkilökohtaiset suojatoimenpiteet**
- 8.2.2.1 Hengityksensuojaus**
Käytettävä hengityssuojainta pölyaltistuksessa.
- 8.2.2.2 Käsiensuojaus**
Läpäisemättömät käsineet : Emäkset .
- 8.2.2.3 Silmien tai kasvojen suojaus**
Suojalasit.
- 8.2.2.4 Ihonsuojaus**
Pitkähihainen vaatetus.
- 8.2.2.5 Hygieniatoimenpiteet**
Syöminen, juominen ja tupakointi kielletty ainetta käsiteltäessä. Kädet ja kasvot pestävä ennen taukoja ja välittömästi tuotteen käsittelyn jälkeen.

Lakka® Pakkaslaasti M100/500

Päiväys: 2.4.2013

Edellinen päiväys: 26.3.2013

- 8.2.3 Ympäristöaltistumisen torjuminen**
Tuotetta ei saa antaa päästä viemäriin, vesistöihin tai maaperään.

KOHTA 9. FYSIKAALISET JA KEMIAALLISET OMINAISUUDET

- 9.1 Terveyden, turvallisuuden ja ympäristön kannalta tärkeät tiedot**
- Olomuoto**
Jauhe, vaalea tai värillinen
- Haju** hajuton
- Hajukynnys** tietoja ei ole käytettävissä
- pH** 12 (vesiliuoksena)
- Sulamis- tai jäätymispiste** tietoja ei ole käytettävissä
- Kiehumispiste ja kiehumisalue** tietoja ei ole käytettävissä
- Leimahduspiste** tietoja ei ole käytettävissä
- Haihtumisnopeus** tietoja ei ole käytettävissä
- Syttyvyys (kiinteät aineet, kaasut)** tietoja ei ole käytettävissä
- Räjähdysominaisuudet**
- Alempi räjähdyusraja** tietoja ei ole käytettävissä
- Ylempi räjähdyusraja** tietoja ei ole käytettävissä
- Höyrynpaine** tietoja ei ole käytettävissä
- Höyryntiheys** tietoja ei ole käytettävissä
- Suhteellinen tiheys** tietoja ei ole käytettävissä
- Liukoisuus (liukoisuudet)**
- Vesiliukoisuus** liukenematon
- Rasvaliukoisuus (liuotin-öljy, yksilöitävä)** liukenematon
- Jakautumiskerroin: n-oktanoliväsi** tietoja ei ole käytettävissä
- Itsesyttymislämpötila** tietoja ei ole käytettävissä
- Hajoamislämpötila** tietoja ei ole käytettävissä
- Viskositeetti** tietoja ei ole käytettävissä
- Räjähävävyys** tietoja ei ole käytettävissä
- Hapettavuus** tietoja ei ole käytettävissä
- 9.2 Muut tiedot**
Tietoa ei ole käytettävissä.

KOHTA 10. STABIILISUUS JA REAKTIIVISUUS

- 10.1 Reaktiivisuus**
Tietoa ei ole käytettävissä.
- 10.2 Kemiallinen stabiilisuus**
Tietoa ei ole käytettävissä.
- 10.3 Vaarallisten reaktioiden mahdollisuus**
Kosketus metallien kanssa vapauttaa vetykaasua. (alumiinijauhe)
- 10.4 Vältettävät olosuhteet**
Suojattava kosteudelta.
- 10.5 Yhteensopimattomat materiaalit**
Hapot, Alumiini, Pelkistävät aineet. Pidettävä erillään syttyvistä aineista.
- 10.6 Vaaralliset hajoamistuotteet**
Epätäydellisessä palamisessa voidaan odottaa typen oksidien (NOx) muodostumisen lisääntyvän.

Lakka® Pakkaslaasti M100/500

Päiväys: 2.4.2013

Edellinen päiväys: 26.3.2013

KOHTA 11. MYRKYLLISYYTEEN LIITTYVÄT TIEDOT

- 11.1 Tiedot myrkyllisistä vaikutuksista**
Tietoa ei ole käytettävissä.
- 11.1.1 Väitön myrkyllisyys**
Natriumnitraatti: LD50/suun kautta/rotta = 4 300 mg/kg
- 11.1.2 Ärsyttävyyys ja syövyttävyyys**
Vakavan silmävaurion vaara. Ärsyttää ihoa. Saattaa ärsyttää hengityselimiä.
- 11.1.3 Herkistyminen**
Herkistymisreaktioita ei todettu. Sisältää kromi(VI)-yhdisteitä. Voi aiheuttaa allergisen reaktion.
- 11.1.4 Syöpää aiheuttavat, perimää vaurioittavat tai lisääntymiselle vaaralliset vaikutukset**
Ei sisällä syöpää aiheuttavien aineiden luettelossa mainittuja aineosia.
- 11.1.5 Elinkohtainen myrkyllisyys - kerta-altistuminen**
Tietoa ei ole käytettävissä.
- 11.1.6 Elinkohtainen myrkyllisyys - toistuva altistuminen**
Tietoa ei ole käytettävissä.
- 11.1.7 Aspiraatiovaara**
Tietoa ei ole käytettävissä.
- 11.1.8 Muut terveysvaikutuksiin liittyvät tiedot**
Kokemusperäinen tieto vaikutuksista ihmisiin: Roiskeet silmiin syövyttävät Sarveiskalvoa.

KOHTA 12. TIEDOT VAARALLISUUDESTA YMPÄRISTÖLLE

- 12.1 Myrkyllisyys**
- 12.1.1 Myrkyllisyys vesielioille**
Tietoa ei ole käytettävissä.
- 12.1.2 Myrkyllisyys muille eliöille**
Tietoa ei ole käytettävissä.
- 12.2 Pysyvyys ja hajoavuus**
- 12.2.1 Biologinen hajoavuus**
Ei ole luonnostaan biohajoava.
- 12.2.2 Kemiallinen hajoavuus**
Hajoamista ei tapahdu ohjeiden mukaisessa käytössä.
- 12.3 Biokertyvyys**
Tietoa ei ole käytettävissä.
- 12.4 Liikkuvuus maaperässä**
Tietoa ei ole käytettävissä.
- 12.5 PBT- ja vPvB-arvioinnin tulokset**
Tämä seos ei sisällä aineita, joiden katsotaan olevan pysyviä, kertyviä ja myrkyllisiä (PBT). Tämä seos ei sisällä aineita, joiden katsotaan olevan erittäin pysyviä ja erittäin kertyviä (vPvB).
- 12.6 Muut haitalliset vaikutukset**
Tietoa ei ole käytettävissä.

KOHTA 13. JÄTTEIDEN KÄSITTELYYN LIITTYVÄT NÄKÖKOHDAT

- 13.1 Jätteiden käsittelymenetelmät**
Tyhjä pakkaus: Voidaan viedä kaatopaikalle tai polttaa, mikäli paikalliset säädökset sallivat.
- 13.2 Jätteet jäännöksistä/käyttämättömistä tuotteista**
Pienet määrät: Voidaan hävittää talousjätteiden mukana.

Lakka® Pakkaslaasti M100/500

Päiväys: 2.4.2013

Edellinen päiväys: 26.3.2013

KOHTA 14. KULJETUSTIEDOT

- 14.1 YK-numero** Ei luokiteltu vaaralliseksi tie- ja rautatiekuljetusten säädösten mukaan.
- 14.2 Kuljetuksessa käytettävä virallinen nimi** -
- 14.3 Kuljetuksen vaaraluokka** -
- 14.4 Pakkausryhmä** -
- 14.5 Ympäristövaarat** Ei ole.
- 14.6 Erityiset varotoimet käyttäjälle**
Tietoa ei ole käytettävissä.
- 14.7 Kuljetus irtolastina MARPOL 73/78 -sopimuksen II liitteen ja IBC-säännösten mukaisesti**
Tietoa ei ole käytettävissä.

KOHTA 15. LAINSÄÄDÄNTÖÄ KOSKEVAT TIEDOT

- 15.1 Nimenomaisesti ainetta tai seosta koskevat turvallisuus-, terveyst- ja ympäristösäännökset tai -lainsäädäntö**
Sementin markkinointia ja käyttöä koskee REACH liitteen XVII kohdan 47 Kromi VI-yhdisteet mukainen rajoitus.
- 15.2 Kemikaaliturvallisuusarviointi**
Tietoa ei ole käytettävissä.

KOHTA 16. MUUT TIEDOT

- 16.1 Muutokset edelliseen versioon**
Siirtyminen CLP-luokitukseen.
- 16.2 Lyhenteiden selitykset**
- **REACH** - Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus N:o 1907/2006 kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenettelyistä ja rajoituksista
- **CLP** - Asetus (EY) N:o 1272/2008 aineiden ja seosten luokituksista, merkinnöistä ja pakkaamisesta
- **HTP** - haitalliseksi tunnettu pitoisuus
- **DNEL** - Haittavaikutukseton annostaso
- **PNEC** - Todennäköinen vaikutukseton pitoisuus
- **PBT** - pysyvä, kertyvä ja myrkyllinen aine
- **vPvB** - erittäin pysyvä ja erittäin kertyvä aine
- 16.3 Tietolähteet**
Käyttöturvallisuustiedot, Asetus (EY) N:o 1272/2008 aineiden ja seosten luokituksista, merkinnöistä ja pakkaamisesta, Liite VI, Taulukko 3.2, Asetus (EY) N:o 1272/2008 aineiden ja seosten luokituksista, merkinnöistä ja pakkaamisesta, Liite VI, Taulukko 3.1
- 16.4 Käytetty menetelmä luokituksen arvioinnissa**
ASETUS (EY) N:o 1272/2008, EU-direktiivien 67/548/ETY tai 1999/45/EY mukainen luokitus, Asetuksen (EU) 1272/2008 ja vastaavuustaulukon 67/548/ETY tai 1999/45/EY (CLP:n liite VII) mukainen luokitus, Asetus (EY) N:o 1272/2008 aineiden ja seosten luokituksista, merkinnöistä ja pakkaamisesta, Liite VI, Taulukko 3.2, Asetus (EY) N:o 1272/2008 aineiden ja seosten luokituksista, merkinnöistä ja pakkaamisesta, Liite VI, Taulukko 3.1
- 16.5 Luettelo R-lausekkeista, vaaralausekkeista, S-lausekkeista ja/tai turvalausekkeista**
R8 Aiheuttaa tulipalon vaaran palavien aineiden kanssa.
R36 Ärsyttää silmiä.
R37/38 Ärsyttää hengityselimiä ja ihoa.
R41 Vakavan silmävaurion vaara.
H272 Voi edistää tulipaloo; hapettava.
H315 Ärsyttää ihoa.
H318 Vaurioittaa vakavasti silmiä.
H335 Saattaa aiheuttaa hengitysteiden ärsytystä.

Lakka® Pakkaslaasti M100/500

Päiväys: 2.4.2013

Edellinen päiväys: 26.3.2013

16.6

Työntekijöiden koulutus

Järjestettävä riittävästi tietoja, ohjeita ja koulutusta käyttäjille. Katsokaa oheista käyttöturvallisuustiedotetta ja/tai käyttöohjetta.